

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО

Факультет права, публічного управління і менеджменту
Кафедра публічного управління та менеджменту

Курсова робота:

З дисципліни «Публічна служба в Україні»

На тему:

«Організаційно-правові засади служби в Національній поліції»

Студента Дяченко В.О.
Групи 2 АПУА 2 курсу
Спеціальності 281 «Публічне
управління та адміністрування»

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРАВООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	6
1.1. Історія становлення та розвитку Національної поліції України.....	6
1.2. Структура та функції Національної поліції.....	10
1.3. Порядок прийому на службу та вимоги до кандидатів.....	15
1.4. Права та обов'язки поліцейських.....	20
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ.....	23
2.1. Законодавча база, що регулює діяльність Національної поліції.....	23
2.2. Соціальні гарантії та відповідальність поліцейських.....	25
2.3. Проблеми та виклики у правовому регулюванні служби.....	26
2.4. Перспективи реформування організаційно-правових засад служби.....	28
ВИСНОВКИ.....	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	35

ВСТУП

Актуальність роботи: в сучасних умовах управління кадрами в Національній поліції відіграє ключову роль як профілактичний інструмент для попередження корупції, дотримання етичних стандартів та посилення відповідальності серед особового складу, що сприяє раціональному використанню людських ресурсів у сфері публічного управління. Під час реформування Національної поліції особливо важливим стає питання роботи з оновленим кадровим складом. З урахуванням випадків корупції в державній службі та рівня дисципліни працівників цього органу, виникає потреба в розробці сучасної системи кадрового забезпечення, яка відповідає б вимогам реформ правоохоронної системи України.

У світлі реформ та зміни суспільних очікувань, важливим є аналіз організаційно-правових аспектів роботи з кадрами для забезпечення прозорості та підвищення довіри громадян до правоохоронних органів.

У сфері адміністративного права питання організаційно-правових засад кадрового забезпечення досліджували українські науковці, але системний аналіз адміністративно-правового регулювання цієї сфери ще потребує додаткової уваги через існуючі практичні виклики.

Сучасний стан наукових досліджень демонструє, що проблема кадрового забезпечення органів внутрішніх справ привертає значну увагу наукової спільноти, яка розглядає її в історичному, управлінському та адміністративному аспектах. Зокрема, це питання досліджували А.М. Куліш, М.І. Логвиненко, О.М. Бандурка та інші.

Актуальність теми зумовлена також необхідністю вивчення існуючих проблем і викликів у системі кадрового забезпечення Національної поліції, з метою розробки рекомендацій щодо її подальшого розвитку.

Мета курсового дослідження полягає у дослідженні організаційно-правових засад служби в Національній поліції.

Відповідно до поставленої мети були висунуті наступні **завдання:**

- Проаналізувати історію становлення та розвитку Національної поліції України;
- З'ясувати структуру та функції Національної поліції;
- З'ясувати порядок прийому на службу та вимоги до кандидатів;
- Дослідити права та обов'язки поліцейських;
- Розглянути законодавчу базу, що регулює діяльність Національної поліції;
- Проаналізувати соціальні гарантії та відповідальність поліцейських;
- З'ясувати проблеми та виклики у правовому регулюванні служби;
- Прослідкувати перспективи реформування організаційно-правових засад служби;
- На основі отриманих даних зробити висновки.

Об'єкт дослідження: процес організації та функціонування кадрової служби в Національній поліції України, а також система забезпечення ефективної діяльності особового складу в умовах реформування правоохоронної системи.

Предмет дослідження: організаційно-правові засади забезпечення роботи з кадрами в Національній поліції України, що включають нормативно-правове регулювання, механізми підбору, підготовки, професійного розвитку та контролю за дотриманням службової дисципліни.

Методи дослідження: у процесі дослідження застосовано комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, зокрема, аналіз та синтез наукової літератури, порівняльно-правовий, історико-правовий метод.

Практичне значення курсового проєкту: результати дослідження мають практичне значення для вдосконалення кадрової політики в Національній поліції України. Зокрема, вони можуть бути використані для розробки рекомендацій щодо покращення системи підбору та підготовки кадрів у Національній поліції, вдосконалення нормативно-правової бази, що регулює кадрову роботу в правоохоронних органах, підвищення рівня професійної

підготовки та службової дисципліни серед працівників Національної поліції та в використанні в навчальному процесі закладів вищої освіти при підготовці фахівців у сфері правоохоронної діяльності та публічного управління.

Структура роботи: робота складається зі вступу, двох розділів з підрозділами, висновку та списку використаної літератури. Загальний обсяг роботи - 38 сторінок, з них основного тексту - 33 сторінки. Опрацьовано 24 літературних джерела.

ВИСНОВКИ

В ході проведеної роботи були виконані усі висунуті завдання, в результаті чого було зроблено наступні висновки:

1. Проаналізовано історію становлення та розвитку Національної поліції України, яка розпочалася з прийняття Закону «Про Національну поліцію» у 2015 році, заклавши правові основи для створення сучасної, демократичної правоохоронної структури. Цей крок був реакцією на різке падіння довіри до правоохоронних органів після Революції гідності та кризи на Донбасі, коли частина міліціонерів перейшла на бік терористичних угруповань. Реформа передбачала перетворення міліції на сервісний орган, орієнтований на співпрацю з громадянами, прозорість та захист прав людини, що відповідає європейським стандартам. Важливими аспектами реформування стали прозорий відбір та підготовка кадрів, організаційна незалежність поліції та створення спеціальних підрозділів, таких як КОРД, для боротьби з організованою злочинністю. Незважаючи на суттєві досягнення, процес реформування зіткнувся з труднощами, зокрема, недостатньою прозорістю в переатестації працівників та залишковою корупцією, що потребує подальшого удосконалення. Загалом, створення Національної поліції України стало важливим кроком у напрямку побудови ефективної, прозорої та довірливої правоохоронної системи, що сприяє зміцненню правової держави та забезпеченню безпеки громадян.

2. З'ясовано структуру та функції Національної поліції України, яка виконує ключову роль у забезпеченні громадського порядку, захисту прав і свобод громадян, а також протидії злочинності. Поліція діє як багаторівнева структура, що включає підрозділи кримінальної, патрульної та спеціальної поліції, поліцію охорони, органи досудового розслідування. Її діяльність спрямована на служіння суспільству, дотримання законності та забезпечення публічної безпеки. Основними принципами роботи поліції є верховенство права, дотримання прав людини, законність, прозорість та політична

нейтральність. Важливу роль відіграє взаємодія з населенням на засадах партнерства, що забезпечує високий рівень довіри громадян. Незважаючи на проведені реформи, залишаються проблеми політичного впливу та кругової поруки, які потребують подальших змін для підвищення ефективності правоохоронної системи.

3. З'ясовано порядок прийому на службу та вимоги до кандидатів на службу в Національній поліції України. Кандидати повинні відповідати низці критеріїв, серед яких — громадянство України, вік від 21 до 35 років, наявність середньої освіти, а також відсутність судимостей. Відбір включає проходження медичних і психологічних тестів, оцінку фізичної підготовки та перевірку професійних і особистих якостей. Важливою новацією є прозорість процесу відбору завдяки роботі поліцейських комісій, а також можливість використання поліграфа. Основні акценти реформи зосереджено на високих стандартах відповідальності, мотивації та етичної культури поліцейських, що сприяє підвищенню якості роботи правоохоронної системи та довіри з боку громадян.

4. Досліджено права та обов'язки поліцейських, які закріплені в Законі України «Про Національну поліцію». Поліцейським є громадянин України, який після складання Присяги виконує свої службові обов'язки, діючи відповідно до законодавства. Поліцейські мають чітко визначені повноваження, які включають право на затримання порушників, перевірку документів та застосування спеціальних засобів, однак лише в межах, визначених законом. Важливу роль відіграють етичні норми, повага до прав і свобод громадян та забезпечення конфіденційності інформації. Поліцейські повинні діяти в рамках закону, під контролем Міністерства внутрішніх справ, що забезпечує прозорість їхніх дій.

5. Розглянуто законодавчу базу, що регулює діяльність Національної поліції України, яка є основою для забезпечення правопорядку, громадської безпеки та захисту прав громадян. Закони, такі як «Про Національну поліцію» та «Про основи національної безпеки України», визначають повноваження

поліції, окреслюють механізми інформаційного забезпечення та регулюють її діяльність як одного з ключових суб'єктів національної безпеки. Важливим аспектом є використання сучасних інформаційних технологій для ефективної роботи поліції, а також впровадження прозорих процедур відбору кандидатів через поліцейські комісії. Незважаючи на позитивні зміни, деякі положення закону, як-от добровільність тестування на поліграфі, викликають дискусії щодо їхньої ефективності. Подальше вдосконалення законодавства сприятиме зміцненню організаційно-правових засад та підвищенню ефективності діяльності поліції.

6. Проаналізовано соціальні гарантії та відповідальність поліцейських, зокрема носіння офіційного однострою та використання нагрудного знака, що є обов'язковими елементами під час виконання службових обов'язків. Однострій підкреслює належність поліцейського до правоохоронної системи, сприяючи його ідентифікації в суспільстві. Забезпечення прозорості та відкритості дій поліції гарантується через заборону приховування однострою чи нагрудного знака. Міністерство внутрішніх справ регулює стандарти носіння форми, а незаконне використання поліцейських атрибутів особами, які не є працівниками поліції, тягне за собою юридичну відповідальність.

7. З'ясовано проблеми та виклики у правовому регулюванні служби Національної поліції України, що стосуються впровадження сучасних інформаційних технологій, оновлення законодавчої бази та кадрового забезпечення. Важливою проблемою залишається відсутність чітко регламентованої системи підготовки кадрів та залучення громадськості до навчального процесу. Необхідно вдосконалювати процедури моніторингу персоналу та підвищувати ефективність кадрової політики шляхом розробки науково обґрунтованих програм розвитку професійних навичок поліцейських. Це дозволить підвищити ефективність діяльності Національної поліції та її структурних підрозділів, адаптуючи їх до сучасних викликів.

8. Прослідковано перспективи реформування організаційно-правових засад служби в Національній поліції України, які вимагають уточнення функцій підрозділів, покращення дисциплінарної відповідальності та запровадження прозорого механізму громадського контролю. Важливим кроком у цьому процесі стане чітке визначення повноважень і завдань кожного підрозділу, що забезпечить зрозумілість для громадян і підвищить їхню довіру до правоохоронних органів. Крім того, створення ефективної системи дисциплінарної відповідальності та залучення громадськості до контролю за діяльністю поліції допоможе запобігти зловживанням та покращити імідж Національної поліції. Загалом, реалізація цих заходів сприятиме зміцненню національної безпеки та ефективності роботи поліції в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атаманчук Н.І., Чайка В.В. Організаційно-правові засади діяльності Національної поліції. URL: <https://policeyistika.dnuvs.ukr.education/index.php/policeyistyka/article/download/64/58/116> (дата звернення: 17.10.2024)
2. Бакаянова Н. М., Кубаєнко А. В., Свида О. Г. Організація діяльності Національної поліції України та оперативних підрозділів [Електронне видання] : навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти денної форми навчання) / Н. М. Бакаянова, А. В. Кубаєнко, О. Г. Свида. Одеса : Фенікс, 2020. 251 с. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/> (дата звернення: 17.10.2024)
3. Біденчук Т.М., Казначеев Д.Г. Проблеми забезпечення особистої безпеки поліцейських в умовах реформування системи МВС України. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/31_05_2019/pdf/81.pdf (дата звернення: 17.10.2024)
4. Бульба І.В., Романенко М.В. Закон України «Про Національну поліцію»: переваги та недоліки реформування. Національна поліція України: проблеми становлення та перспективи розвитку : зб. матеріалів наук.- практич. конф. курсантів та студентів (м. Харків, 10 грудня 2015 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2015. С.16-19
5. Васюта Ю.В., Бондаренко В.В. Особливості фізичної підготовки майбутніх поліцейських на початковому етапі навчання. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/31_05_2019/pdf/84.pdf (дата звернення: 17.10.2024)
6. Власенко І.В., Котелюх М.О. Напрямки вдосконалення службової підготовки працівників Національної поліції України. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/31_05_2019/pdf/23.pdf (дата звернення: 17.10.2024)

7. Голик В.А., Зубченко Л.В. Ефективність професійної підготовки курсантів через використання імітаційних засобів навчання. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/31_05_2019/pdf/73.pdf (дата звернення: 17.10.2024)
8. Закон України «Про Національну поліцію». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/T150580> (дата звернення: 17.10.2024)
9. Захарченко А. М., Бобкова, А. Г. (2024). Організаційно-правові засади взаємодії органів національної поліції з органами місцевого самоврядування щодо забезпечення публічної безпеки і порядку під час проведення масових заходів. *Українська поліцейстика: теорія, законодавство, практика*, (1), 21–27. <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2024-1-9-5> (дата звернення: 17.10.2024)
10. Костенко І.В., Кісіль А.В. Правовий аналіз реформування Національної поліції України. URL: <file:///C:/Users/user/Downloads/637-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-1222-1-10-20220817.pdf> (дата звернення: 17.10.2024)
11. Леміш О.О., Руколайніна І.Є. Концептуальна різниця між поліцією і міліцією – перехід від пострадянського менеджменту до європейського. *Національна поліція України: проблеми становлення та перспективи розвитку* : зб. матеріалів наук.- практи. конф. курсантів та студентів (м. Харків, 10 грудня 2015 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2015. – 192 с.
12. Леочко В.В., Загуменна Ю.О. Правові принципи організації та діяльності національної поліції України. *Національна поліція України: проблеми становлення та перспективи розвитку* : зб. матеріалів наук.- практи. конф. курсантів та студентів (м. Харків, 10 грудня 2015 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2015. – 192 с.
13. Новак М.В., Чишко К.О. Використання інформаційних баз в роботі поліції. *Національна поліція України: проблеми становлення та перспективи розвитку* : зб. матеріалів наук.- практи. конф. курсантів та студентів (м. Харків,

10 грудня 2015 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2015. С.107-109

14. Нормативно-правова база діяльності патрульної поліції. URL: <https://patrolpolice.gov.ua/faq/normatyvno-pravova-baza-diyalnosti-patrujnoyi-politsiyi/> (дата звернення: 17.10.2024)

15. Організаційно-правові засади діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України : монографія / В. Г. Дрозд, А. В. Пономаренко, С. Є. Абламський та ін. ; МВС України, Держ. наук.-досл. ін-т. – Херсон : Видав. дім «Гельветика», 2020. 352 с. URL: <https://dspace.univd.edu.ua/server/api/core/bitstreams/91fc9c32-8a97-4382-8b13-6ad710ae46fc/content> (дата звернення: 17.10.2024)

16. Погосян Л.А., Прокопенко О.О., Романенко М.В. Місце і роль Національної поліції у системі забезпечення національної безпеки України. Національна поліція України: проблеми становлення та перспективи розвитку : зб. матеріалів наук.- практич. конф. курсантів та студентів (м. Харків, 10 грудня 2015 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2015. С.115-119

17. Поліцейська діяльність: від витоків до сьогодення. URL: https://arm.nai.au.kiev.ua/books/police_deontology/info/lec2.html (дата звернення: 17.10.2024)

18. Прокопенко О.Ю., Булатін Д.О. Організаційно-штатна структура Національної поліції України як суб'єкта здійснення превентивної діяльності. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/11_04_2019/pdf/104.pdf (дата звернення: 17.10.2024)

19. Проць І.М., Ямкова Т.І. Вплив суспільства на реформування Національної поліції України. URL: https://univd.edu.ua/general/publishing/konf/31_05_2019/pdf/8.pdf (дата звернення: 17.10.2024)

20. Савчук Ю.А., Руколайніна І.Є. Поліція та поліцейська діяльність реалії сьогодення. Національна поліція України: проблеми становлення та

перспективи розвитку : зб. матеріалів наук.- практ. конф. курсантів та студентів (м. Харків, 10 грудня 2015 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2015. – 192 с.

21. Сорокотяга К.М., Руколайніна І.Є. Головні якості поліцейського при виконанні службових завдань в національній поліції України. Національна поліція України: проблеми становлення та перспективи розвитку : зб. матеріалів наук.- практ. конф. курсантів та студентів (м. Харків, 10 грудня 2015 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2015. – 192 с.

22. Фалюш Я.А., Качинська М.О. Застосування поліграфа у процесі відбору кандидатів у Національну поліцію. Національна поліція України: проблеми становлення та перспективи розвитку : зб. матеріалів наук.- практ. конф. курсантів та студентів (м. Харків, 10 грудня 2015 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2015. – 192 с.

23. Фефелова І.М., Безпалова О.І. Перспективні напрями підвищення ефективності кадрового забезпечення Національної поліції України. Національна поліція України: проблеми становлення та перспективи розвитку : зб. матеріалів наук.- практ. конф. курсантів та студентів (м. Харків, 10 грудня 2015 р.) / МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – Харків, 2015. – 192 с.

24. Яременко О.І., Лазор О. Д., Лазор О. Я. Ефективність публічного управління та адміністрування системою вищої освіти та науки в Україні у контексті глобального конкурентного середовища та часопросторового виміру. *Вісник факультету історії, права і публічного управління*. 2020. № XVIII. С. 87-94. URL : <http://93.183.203.244:80/xmlui/handle/123456789/5098>